

Briuselis, 2016 m. gruodžio 8 d.
(OR. en)

15406/16

SOC 788
EMPL 532
ANTIDISCRIM 82
GENDER 46
JAI 1075
EDUC 424
JEUN 109
FREMP 203
COHOM 161

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
data:	2016 m. gruodžio 8 d.
kam:	Delegacijoms

Ankstesnio dokumento Nr.:	14294/16 SOC 688 EMPL 471 ANTIDISCRIM 67 GENDER 41 JAI 934 EDUC 364 JEUN 97 FREMP 183 COHOM 141
------------------------------	--

Dalykas:	Romų integracijos proceso paspartinimas – Tarybos išvados (2016 m. gruodžio 8 d.)
----------	--

Delegacijoms priede pateikiamos 2016 m. gruodžio 8 d. 3507-ame EPSCO tarybos posėdyje priimtose Tarybos išvados dėl Romų integracijos proceso paspartinimo.

Romų integracijos proceso paspartinimas¹ – Tarybos išvados

PRIMINDAMA, KAD:

1. lygybė yra viena iš pamatinių Europos Sąjungos vertybių ir kova su socialine atskirtimi ir diskriminacija yra viena iš jos ypatingų užduočių;
2. Sąjunga, nustatydamą ir įgyvendindama savo politikos kryptis ir veiksmus, atsižvelgia į reikalavimus, susijusius su didelio užimtumo skatinimu, tinkamos socialinės apsaugos užtikrinimu, kova su socialine atskirtimi, aukšto lygio švietimu, mokymu ir žmonių sveikatos apsauga;
3. Taryba turi įgaliojimus imtis atitinkamų veiksmų, kuriais kovojama su diskriminacija dėl lyties, rasinės arba etninės kilmės, religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus arba seksualinės orientacijos. Ji pasinaudojo šiais įgaliojimais priimdama Direktyvą 2000/43/EB, kuria nustatyta sistema, kurią taikant visoje Sąjungoje kovojama su diskriminacija dėl rasinės ar etninės kilmės užimtumo, mokymo, švietimo ir socialinės apsaugos (įskaitant socialinį draudimą ir sveikatos priežiūrą) srityse, taip pat užtikrinant socialines lengvatas ir galimybę gauti prekes ir paslaugas, taip pat jas tiekti ar teikti, įskaitant aprūpinimą būstu;

¹ Šiose išvadose, kaip ir kituose Europos Parlamento, Europos Komisijos ir Tarybos politiniuose dokumentuose, terminas „romai“ vartojamas kaip gimininis terminas, žymintis sąvoką, taip pat aprėpiančią daugiau ar mažiau panašių kultūrinių požymių žmonių grupes, pavyzdžiui, sintus, klajoklius, kalus, *gens du voyage* ir pan., nesvarbu, ar jie sėslūs, ar ne;

4. remiantis Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija, draudžiama bet kokia diskriminacija, ypač dėl asmens lyties, rasės, odos spalvos, tautinės ar socialinės kilmės, genetinių bruožų, kalbos, religijos ar tikėjimo, politinių ar kitokių pažiūrų, priklausymo tautinei mažumai, turtinės padėties, gimimo, negalios, amžiaus, seksualinės orientacijos, taip pat kad, vadovaujantis chartija, Sąjunga, siekdama įveikti socialinę atskirtį ir skurdą, pripažįsta ir gerbia teisę į socialinę paramą ir paramą aprūpinant būstu, kad pagal Sąjungos teisės ir nacionalinės teisės aktų nustatytas taisykles bei praktiką būtų užtikrintos tinkamos gyvenimo sąlygos visiems neturintiems pakankamai lėšų;
5. šios išvados grindžiamos anksčiau atliktu darbu ir politiniais Europos Vadovų Tarybos, Tarybos, Europos Parlamento ir Komisijos įsipareigojimais, taip pat kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų atliktu darbu, įskaitant I priede išvardytus dokumentus;
6. ES romų integracijos nacionalinių strategijų planas² iki 2020 m. buvo nustatytas 2011 m., Komisijai priėmus komunikatą, kuriame išdėstytas „ES romų integracijos nacionalinių strategijų planas iki 2020 m.“; pagal šį planą romų integracijos klausimas įtrauktas į ES darbotvarkės prioritetus bei pasiūlytos konkrečios priemonės. Vėliau Taryba priėmė išvadas „ES romų integracijos nacionalinių strategijų bendrieji principai iki 2020 m.“ ir netrukus po to Europos Vadovų Taryba paragino jas greitai įgyvendinti.

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA

7. DAR KARTĄ PATVIRTINA ES romų integracijos nacionalinių strategijų planą iki 2020 m., pagal kurį ES valstybės narės įsipareigojo plėtoti, įgyvendinti ir stebėti savo atitinkamas nacionalines romų integracijos strategijas ar integruotas politikos priemones įgyvendinant platesnio pobūdžio socialinės įtraukties priemones laikydamosi visapusiško įrodymais pagrįsto požiūrio;

² Visame šių išvadų tekste terminas „strategijos“ vartojamas kalbant apie „integruotas politikos priemones“ ir panašias strategijas.

8. PRIMENA, KAD romų gyventojų grupės dydis ir socialinė bei ekonominė padėtis įvairiose valstybėse narėse yra labai skirtingi, todėl nacionalinis požiūris į romų integraciją turėtų būti proporcingas ir pritaikytas konkrečioms vietos aplinkybėms bei poreikiams; PRIPAŽĮSTA, kad ES romų integracijos nacionalinių strategijų plano reikalavimai turėtų būti įgyvendinami pagal atitinkamas valstybių narių teisinės ir politinės sistemas;
9. PRIMENA 2013 m. priimtą Tarybos rekomendaciją dėl romų veiksmingų integravimo priemonių; ja sustiprintas ES planas ir joje valstybės narės paragintos kasmet pranešti Komisijai apie priemones, kurių jos ėmėsi atsižvelgdamos į rekomendaciją, taip pat informuoti apie pažangą, padarytą įgyvendinant savo nacionalines romų integracijos strategijas arba integruotas politikos priemones pagal platesnio pobūdžio socialinės įtraukties priemones;
10. PALANKIAI VERTINA 2016 m. Komisijos komunikatą dėl ES plano ir Tarybos rekomendacijos dėl romų veiksmingų integravimo priemonių valstybėse narėse įgyvendinimo vertinimo, TĄČIAU APGAILESTAUDAMA ATKREIPIA DĖMESĮ į tai, kad siekiant spartesnės romų integracijos ir nepaisant priemonių, kurių ėmėsi valstybės narės, padaryta tik labai nedidelė pažanga, ypač vietos lygmeniu (komunikate šis faktas aiškiai pabrėžiamas). To priežastys – nepakankamas suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimas, nepakankamas vietos valdžios institucijų įsipareigojimas, taip pat neveiksmingas turimų lėšų naudojimas ir tebesitęsiantis romų diskriminavimas;
11. PRIPAŽĮSTA dabartinę pabėgėlių krizę, dėl kurios kyla naujų iššūkių valstybėms narėms ir atsiranda būtinybė diskutuoti bei imtis naujų iniciatyvų Europos lygmeniu socialinės sanglaudos ir socialinės integracijos Europos Sąjungoje klausimais. Taip pat TVIRTAI TEIGIA, kad siekiant pagerinti marginalizuotų ir palankių sąlygų neturinčių grupių, įskaitant romus, padėtį Europoje, nuolat reikia imtis integruotų priemonių;

12. DAR KARTĄ PATVIRTINA savo įsipareigojimą romų integracijos procese, įskaitant 2011 m. parengto ES plano, kuris papildytas 2013 m. Tarybos rekomendacija, įgyvendinimą, ir savo pasiryžimą užtikrinti, kad visos nustatytos politikos, teisinės ir finansinės priemonės būtų visapusiškai panaudojamos siekiant panaikinti atotrūkį tarp romų ir ne romų tautybės asmenų;
13. PALANKIAI VERTINA ES pirmininkaujančios Slovakijos ir Europos Komisijos kartu surengto aukšto lygio renginio romų jaunimo įgalėjimo klausimais rezultatus; renginyje buvo dar kartą pavirtinta, kad reikia skubiai įgalinti romų jaunimą ir aktyviai įtraukti jį į veiklą romų integracijos politikos klausimais. Taip pat buvo intensyviai raginama romų jaunimui suteikti svarbesnį vaidmenį formuojant jiems poveikį darančią įprastą politiką. Dalyviai teigė esantys pasiryžę padėti romų jaunimui tapti varomąja romų integracijos Europos Sąjungoje jėga. Visų pirma, jie pakartojo savo įsipareigojimą siekti, kad romų jaunimas aktyviau dalyvautų įgyvendinant jaunimui skirtas programas ir priemones.

PRIMYGTINAI RAGINA VALSTYBES NARES:

14. sparčiau įgyvendinti nacionalines romų integracijos strategijas arba integruotas politikos priemones, dėl kurių jos įsipareigojo ES plane, remiantis Tarybos rekomendacija, ypatingą dėmesį skiriant lyčių aspektui ir romų jaunimo padėčiai;
15. didinti pastangas siekiant geresnės socialinės ir ekonominės romų integracijos, visų pirma vietos lygmeniu;
16. atsižvelgiant į nacionalinę praktiką, įvertinti nacionalinių romų integracijos strategijų veiksmingumą ir jas reguliariai atnaujinti, apibrėžti aiškius veiksmus ir nustatyti išmatuojamus tikslus bei orientyrus siekiant paspartinti romų integracijos procesą, atsižvelgiant į šiose išvadose pateiktas rekomendacijas;

17. pasitelkiant įprastą politiką ar tikslines priemones užtikrinti vienodas galimybes romams įsidarbinti ir gauti išsilavinimą, kad jie galėtų išnaudoti savo galimybes darbo rinkoje. Visų pirma, būtina užtikrinti švietimo ir užimtumo politikos sričių sinergiją siekiant padidinti lankstumą, judumą ir bedarbių romų įsidarbinamumą. Šio tikslo turėtų būti siekiama pasitelkiant ir regioninės plėtros politiką, kurią įgyvendinant taip pat būtų užtikrintos tvarių darbo vietų kūrimo galimybės mažiausiai išsivysčiusiuose regionuose;
18. remti romų jaunimo įsidarbinamumą, laikantis nacionalinės praktikos rengiant programas, kuriomis siekiama jiems sudaryti sąlygas sėkmingai patekti į darbo rinką. Skatinti politiką, pvz., profesinį mokymą ir mokymą darbo vietoje, individualaus konsultavimo paslaugas, socialinį verslumą ir pirmojo darbo patirties programas, taip pat didesnes galimybes įsidarbinti viešajame sektoriuje, visų pirma švietimo sistemoje, siekiant užkirsti kelią skurdo paveldėjimui iš kartos į kartą romų bendruomenėse. Užtikrinti, kad romų jaunimas galėtų lygiomis teisėmis su kitais pasinaudoti priemonėmis, kurių imamasi įgyvendinant Jaunimo užimtumo iniciatyvą ir Jaunimo garantijų iniciatyvą;
19. įgyvendinti veiksmus siekiant įgalinti romų jaunimą, propaguojant dalyvaujamojo politikos formavimo mechanizmus, kad jie galėtų konkrečiai reikšti savo nuomonę tiesiogiai jiems poveikį darančiais politikos klausimais;
20. užtikrinti, kad romų jaunimo padėties klausimas būtų sprendžiamas įgyvendinant įprastą jaunimui skirtą politiką ar tikslines priemones;
21. užtikrinti, kad romų vaikų padėties klausimas būtų sprendžiamas įgyvendinant įprastą politiką ar tikslines priemones;
22. užtikrinti, kad savitos romų moterų ir mergaičių padėties visuomenėje klausimas būtų sprendžiamas įgyvendinant įprastą lyčių aspektams skirtą politiką ar tikslines priemones ir kad šios priemonės būtų įtrauktos į romų integracijos nacionalines strategijas ar integruotas politikos priemones;

23. sudaryti palankesnes sąlygas iniciatyviam ir dalyvaujamajam požiūriui į integraciją – to būtų pasiekta užtikrinus prasmingą atitinkamų suinteresuotųjų subjektų, įskaitant romų moteris ir romų jaunimą, dalyvavimą romams skirtų veiksmų rengimo, įgyvendinimo, stebėsenos, politikos peržiūros ir ataskaitų apie šiuos veiksmus teikimo srityse. Rinkti suinteresuotųjų subjektų nuomonę, visų pirma romų vietos lygmeniu nuomonę apie pažangą romų integracijos srityje ir problemas, kurias vis dar reikia išspręsti;
24. toliau plėtoti, jei reikia, tinkamą duomenų rinkimo, stebėsenos ir ataskaitų teikimo metodiką siekiant remti veiksmingą įrodymais pagrįstą politiką. Pagal etninę kilmę suskirstytų duomenų generavimo metodika turėtų būti palikta valstybių narių nuožiūrai ir atitikti atskirų valstybių narių nacionalines teisines sistemas bei būti suderinama su subsidiarumo principu. Kai dėl teisinių priežasčių pagal etninę kilmę suskirstytų duomenų surinkti neįmanoma arba kai tokių duomenų yra mažai, alternatyviems patikimiams duomenims gauti galima naudoti kitą metodiką. Palaikyti patikimą nacionalinių strategijų veiksmingumo stebėsenos ir vertinimo sistemą. Užtikrinti, kad finansinė parama pasiektų galutinius naudos gavėjus ir kad tikslinių ir (arba) įprastų priemonių romų klausimais poveikis būtų tinkamai dokumentuojamas ir jį būtų galima tinkamai įvertinti;
25. dėti daugiau pastangų siekiant panaikinti visų formų segregaciją švietimo srityje, skatinant romų vaikų lygias galimybes gauti įtraukaus kokybiško ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros paslaugas. Imtis priemonių siekiant užtikrinti, kad visi vaikai visapusiškai pasinaudotų teise gauti išsilavinimą. Panaikinti romų vaikų segregaciją specialiosiose mokyklose, nes tai yra viena iš socialinės atskirties formų. Teikti romų tautybės vaikams kokybiško pradinio, vidurinio ugdymo ir aukštojo mokslo paslaugas integracinėje įprastoje aplinkoje ir aktyviai skatinti jų sėkmingą perėjimą iš mokyklos į tolesnio mokymosi etapą ar darbo rinką;
26. pasitelkiant įprastą politiką ar tikslines priemones užtikrinti romams vienodas galimybes gauti universaliąsias pirminės ir specializuotos sveikatos priežiūros paslaugas. Jei būtina, garantuoti mediatorių romų sveikatos priežiūros srityje programų finansavimą. Didinti sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą, be kita ko, gerinant informuotumą apie sveikatos priežiūrą ir sudarant geresnes galimybes pasinaudoti skiepavimo ir profilaktinės sveikatos priežiūros romų bendruomenėse paslaugomis;

27. užkirsti kelią kitiems nepagrįsto priverstinio romų iškeldinimo atvejams užtikrinant, kad priverstinis iškeldinimas visuomet vyktų visiškai laikantis Sąjungos ir nacionalinės teisės aktų ir tarptautinių žmogaus teisių srities dokumentų, visų pirma Europos žmogaus teisių konvencijos. Užtikrinti, kad atitinkamiems asmenims apie tai būtų deramai pranešta ir pateikta tinkama informacija, o iškeldintoms šeimoms būtų pasiūlytas tinkamas alternatyvus būstas, laikantis nacionalinės teisės aktų;
28. pripažinti faktą, kad romai susiduria su diskriminacija ir rasizmu, ir atsižvelgiant į tai imtis priemonių nacionaliniu ir vietos lygmenimis siekiant įgyvendinti apsaugos nuo diskriminacijos, rasizmo, ksenofobijos, neapykantos nusikaltimų ir neapykantą kurstančių kalbų teisines priemones ir užtikrinti šių priemonių vykdymą, laikantis Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos, ypač jos 21 straipsnio, ir 2008 m. lapkričio 28 d. Tarybos pamatinio sprendimo 2008/913/TVR dėl kovos su tam tikromis rasizmo ir ksenofobijos formomis bei apraiškomis baudžiamosios teisės priemonėmis. Kovoti su visų formų prieš romus nukreiptu rasizmu, kuris kartais vadinamas priešišku čigonams, nes tai yra viena iš pagrindinių jų socialinės atskirties ir diskriminacijos priežasčių;
29. kovoti su išankstinėmis nuostatomis dėl romų pasitelkiant eiliniams gyventojams skirtas informuotumo didinimo ir dėmesio atkreipimo į romų problemas priemones, pavyzdžiui, propaguojant teigiamą romų įvaizdį, arba propaguojant romų kultūrą, kalbą ar istoriją pasitelkiant ugdymo programas mokyklose, žiniasklaidą, akademines programas ar mokslinius tyrimus;
30. suintensyvinti pastangas siekiant užtikrinti veiksmingą Rasinės lygybės direktyvos 2000/43/EB įgyvendinimą praktikoje, be kita ko, užtikrinant, kad valstybių narių nacionalinės, regioninės ir vietos administracinės taisyklės nebūtų diskriminacinės ir dėl jų neprasidėtų segregacija;
31. atsižvelgiant į Europos Parlamento rezoliuciją 2015/2615, pripažinti ir atminti Antrojo pasaulinio karo metu įvykdyto romų genocido aukas laikantis jų nacionalinės praktikos;
32. įgalinti nacionalinius romų integracijos informacijos centrus, užtikrinant, kad jie turėtų reikiamų išteklių ir juose būtų užtikrintos tinkamos darbo sąlygos, taip pat suteikiant jiems reikiamus įgaliojimus savo koordinavimo užduotims vykdyti,

PRIMYGTINAI RAGINA KOMISIJĄ:

33. atlikti ES romų integracijos nacionalinių strategijų plano iki 2020 m. laikotarpio vidurio peržiūrą ir pateikti pasiūlymą dėl romų integracijos strategijos po 2020 m. bei įtraukti į jį pasiūlymą dėl Tarybos rekomendacijos peržiūros;
34. ieškoti būdų, kaip būtų galima užtikrinti, kad įgyvendinant į jaunimą orientuotą užimtumo politiką būtų panaudotas neišnaudotas jaunų bedarbių romų potencialas;
35. toliau teikti paramą, konsultacijas ir finansavimą nacionalinėms, regioninėms bei vietos valdžios institucijoms, romų pilietinei visuomenei ir kitiems atitinkamiems subjektams, aktyviai dalyvaujantiems romų integracijos srityje, visų pirma su romų bendruomenėmis tiesiogiai dirbantiems vietos subjektams, ir stiprinti jų gebėjimus siekiant skatinti jų aktyvų sutelkimą;
36. skatinti suinteresuotųjų subjektų dialogą, bendradarbiavimą ir keitimąsi veiksmingos praktikos pavyzdžiais, be kita ko, naudojantis nacionalinėmis romų platformomis ir Europos romų įtraukties platforma,

PRIMYGTINAI RAGINA KOMISIJĄ IR VALSTYBES NARES, glaudžiai bendradarbiaujant ir pagal savo atitinkamą kompetenciją:

37. skatinti romų, visų pirma romų jaunimo, įgalėjimą, aktyvų įsitraukimą ir būtiną dalyvavimą politikos plėtojime, sprendimų priėmime ir politikos įgyvendinime visais lygmenimis, ypač daug dėmesio skiriant užimtumo galimybėms, taip pat švietimui;
38. užtikrinti, kad romų integracijos politika taptų sudedamąja visų atitinkamų sričių politikos dalimi, be kita ko, strategijos „Europa 2020“ kontekste;

39. užtikrinti, kad veiksmingai, integruotai būtų naudojami visi turimi ištekliai, įskaitant nacionalines lėšas ir Europos struktūrinių ir investicinių fondų lėšas, ir kad jie vieni kitus papildytų. Be to, palengvinti galimybę pasinaudoti turimomis lėšomis socialinei marginalizuotų grupių, įskaitant romus, įtraukčiai skatinti, ir padidinti ES lėšų panaudojimo lygį šalyse, kuriose gyvena didžiausios romų bendruomenės, taip pat laikantis romų integracijos nacionalinėse strategijose nustatytų prioritetų;
40. pasinaudoti Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros parengtais tyrimais ir analizėmis nustatant į rezultatus orientuotus stebėsenos ir ataskaitų teikimo rodiklius, kurie padėtų visoms atitinkamoms institucijoms užtikrinti skaidrų, atskaitingą ir veiksmingą romų integracijai skirtų viešųjų lėšų panaudojimą;
41. tęsti bendradarbiavimą romų integracijos srityje su tarptautinėmis organizacijomis ir organais, tokiais kaip Europos Taryba;
42. toliau naudotis esamomis ES lygmens priemonėmis ir mechanizmais, pavyzdžiui, nacionalinių romų informacijos centrų tinklu, Europos romų įtraukties platforma, keitimusi geriausios praktikos pavyzdžiais ir ataskaitų teikimo sistema, sukurta įgyvendinant ES romų integracijos nacionalinių strategijų planą iki 2020 m. Įvertinti ir, jei būtina, patobulinti šias priemones pagal nacionalines aplinkybes, siekiant veiksmingai įgyvendinti nacionalinę politiką.

Pagrindžiamieji dokumentai

Europos Vadovų Taryba: – 2011 m. birželio 23– 24 d. Europos Vadovų Tarybos išvados (dok. EUCO 23/1/13 REV 1, p. 13).

Taryba: – Tarybos išvados dėl ES romų integracijos nacionalinių strategijų bendrųjų principų iki 2020 m. (OL C 258, 2011 9 2, p. 6).

– Tarybos rekomendacija dėl romų veiksmingų integravimo priemonių valstybėse narėse (OL C 378, 2013 12 24, p. 1).

Komisija: – Komunikatas „ES romų integracijos nacionalinių strategijų planas iki 2020 m.“ (dok. 8727/11).

– Europos Komisija. Pareiškimas Romų holokausto aukų atminimo diena: Komisijos primininko pavaduotojo F. Timmermanso ir Komisijos narės V. Jourovos pareiškimas

http://europa.eu/rapid/press-release_STATEMENT-15-5444_en.htm?locale=en

– Komunikatas „Pradedamos konsultacijos dėl Europos socialinių teisių ramsčio“ (dok. 7276/16).

– Komunikatas „ES romų integracijos nacionalinių strategijų plano ir Tarybos rekomendacijos dėl romų veiksmingų integravimo priemonių valstybėse narėse įgyvendinimo vertinimas“ (dok. 10800/16 + ADD 1).

Europos Parlamentas: – Pranešimas „ES strategija dėl romų įtraukties“ (dok. A7-0043/2011).

– Nuomonė dėl Europos romų integracijos nacionalinių strategijų plano lyčių aspektų (dok. 2013/2066 (INI), dok. A7-0349/2013).

– 2015 m. balandžio 15 d. rezoliucija „Tarptautinės romų dienos proga dėl priešiško romams Europoje bei romų genocido Antrojo pasaulinio karo metu atminimo dienos pripažinimo ES“ (dok. P8_TA(2015)0095).

Kita: –Europos lyčių lygybės instituto (EIGE) ataskaita „Skurdas, lyčių klausimai ir susikertančios nelygios galimybės ES. Pekino veiksmų platformos įgyvendinimo A srityje „Moterys ir skurdas“ (dok. 12132/16 ADD 1).